

Kompetansesenter for distriktsutvikling
Landskonferansen for stedsutvikling, Florø okt. 2009
Mona Haugsjø Handeland, seniorrådgiver

Distriktssenteret

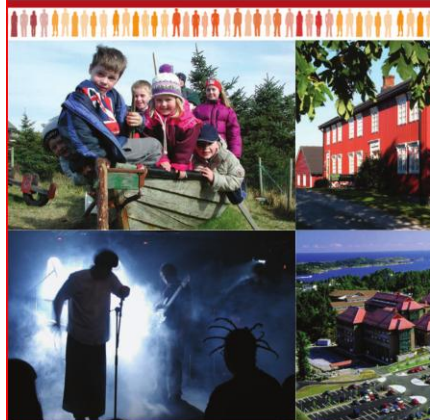

DET KONGELEGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

St.meld. nr. 21

(2005–2006)

Hjarte for heile landet
Om distrikts- og regionalpolitikk

DET KONGELEGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

St.meld. nr. 25

(2008–2009)

Lokal vekstkraft og framtidstru
Om distrikts- og regionalpolitikken

Reell frihet til bosetting

- Arbeid der folk bor
- Likeverdig tjenestetilbud
- Attraktive steder

Visjon

Hovedmål

Inspirasjon til
lokal utvikling

Distriktssenteret skal
bygge og dele
kompetanse til beste for
utviklingen av attraktive
lokalsamfunn

"Attraktive lokalsamfunn vert stadig viktigare som flytte- og bumotiv."
SSB og NIBR (2008)

Næring og
nyskaping

Tenester og
infrastruktur

Utvikle attraktive
regionar og
stader

Kultur- og
fritidstilbod

Omdømme
og identitet

Tilflytting og
integrering

- Synliggjøre
- Formidle trender og utviklingstrekk
- Formidle erfaringer og forskning
- De gode historiene til inspirasjon

Formidle

- Støttespiller
- Nettverk
- Erfaringsoverføring

**Støtte og
veilede**

**Distrikts-
senteret.no**

Kartlegge

- Eksempler
- "Anmelde": Arbeidsmåter, suksesskriterier, resultater: Hva fungerer?

**Dokumentere
og analysere**

- Utviklingstrekk og utfordringer i distriktene
- Bestille FoU

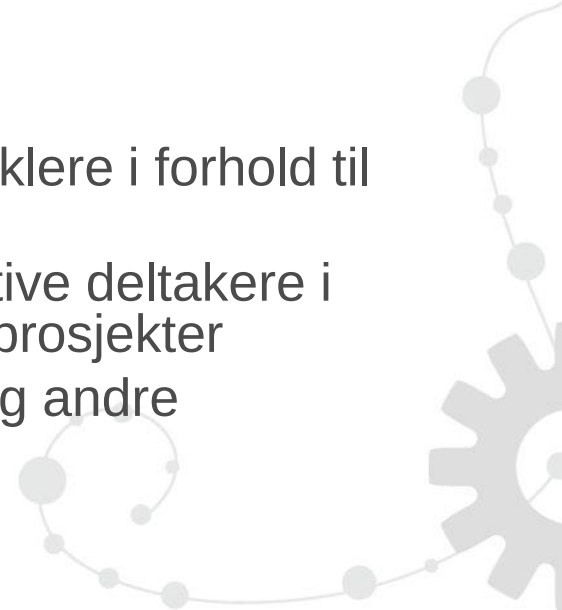
Innsatsområder for Distriktssenteret

Distriktssenteret skal inspirere til lokal utvikling innenfor innsatsområdene:

- **Bolyst og attraktivitet**
- **Nyskaping og arbeidsplasser**

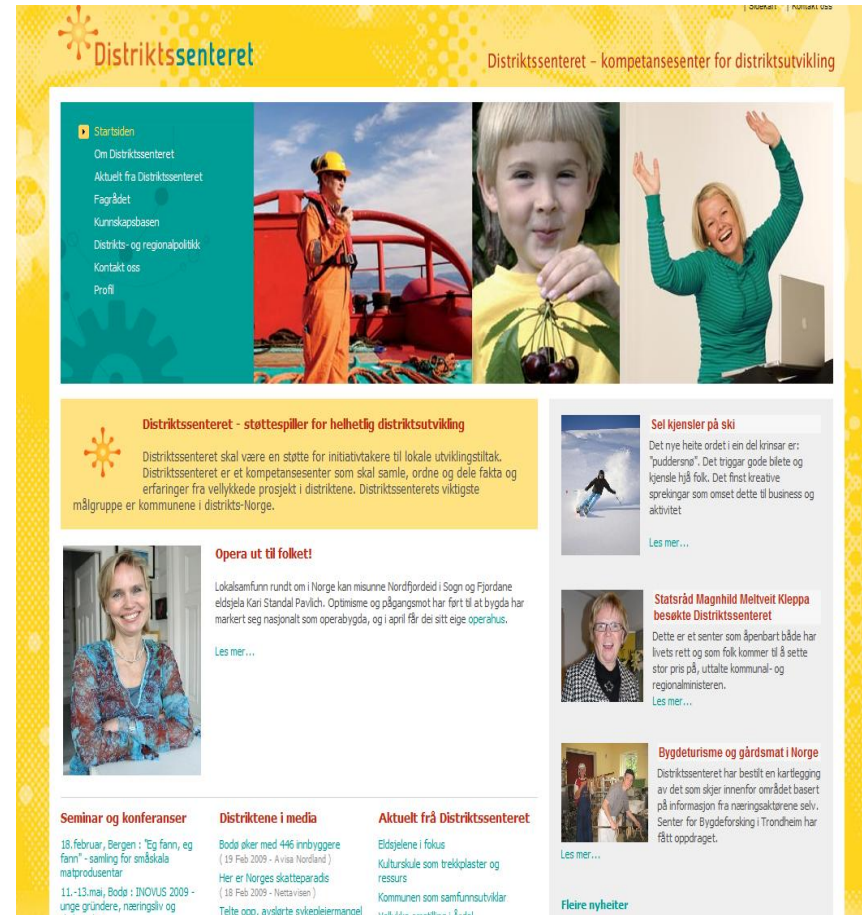
Spesielt fokus på:

- At kommunene skal lykkes som samfunnsutviklere i forhold til arbeidsmåter og strategier
- Lokalsamfunn/bygder/grender som ikke er aktive deltakere i statlige og eller større regionale programmer/prosjekter
- Nytteverdi for lokale ildsjeler, prosjektledere og andre utviklingsaktører i kommunene

www.distriktssenteret.no

- Gode historier
- Tips og råd
- Støttespillere
- Bibliotek
- Blogg

Distriktssenteret Distriktssenteret – kompetansesenter for distriktsutvikling

Startsiden

- Om Distriktssenteret
- Aktuelt fra Distriktssenteret
- Fagrådet
- Kunnskapsbasen
- Distrikts- og regionalpolitikk
- Kontakt oss
- Profil

Distriktssenteret - støttespiller for helhetlig distriktsutvikling

Distriktssenteret skal være en støtte for initiativtakere til lokale utviklingstiltak. Distriktssenteret er et kompetansesenter som skal samle, ordne og dele fakta og erfaringer fra vellykkede prosjekt i distriktene. Distriktssenterets viktigste målgruppe er kommunene i distrikts-Norge.

Sel kjensler på ski

Det nye heite ordet i ein del krinsar er: "puddersno". Det triggar gode bilete og kjendle hjå folk. Det finst creative sprøkarar som omset dette til business og aktivitet

Opera ut til folket!

Lokalsamfunn rundt om i Norge kan misunne Nordfjordeid i Sogn og Fjordane eldsjela Kari Standal Pavich. Optimisme og pågangsmot har ført til at bygda har markert seg nasjonalt som operabygda, og i april får dei sitt eige operahus.

Statsråd Magnhild Meitveit Kleppa besøkte Distriktssenteret

Dette er et senter som åpenbart både har livets rett og som folk kommer til å sette stor pris på, uttalte kommunal- og regionalministeren.

Bygdeturisme og gårdsmat i Norge

Distriktssenteret har bestilt en kartlegging av det som skjer innenfor området basert på informasjon fra næringsaktørene selv. Senter for Bygdeforskning i Trondheim har fått oppdraget.

Seminar og konferanser

18. februar, Bergen: "Eg fann, eg fann" - samling for småskala matprodusentar
11.-13. mai, Bodo: INOVUS 2009 - unge gründere, næringsliv og innovasjon

Distriktene i media

Bodo pluk med 446 innbyggere (19. feb 2009 - Avisa Nordland)
Her er Norges skatteparadis (18. feb 2009 - Nettavisen)
Telte opp, avslørte sykepleiemangel

Aktuelt frå Distriktssenteret

Eldsjelene i fokus
Kulturskule som trekkplaster og ressurs
Kommunen som samfunnsutviklar
Vellukka onstlinna i Årdal

Fleire nyheiter

Vi samler og formidler kunnskap for å støtte lokal samfunnsutvikling

| Kontakt oss | Sidekart | English

✱ Omdømme

✱ Medvirkning

✱ Nyskaping

✱ Omstilling

✱ Tilflytting

✱ Stedsutvikling

Få ungdommar til å sette sjøbein

Vi er opptekne av å auke kunnskapen ungdommar har om fiskeri- og havbruksnæringa, og å gjere utdanning og arbeid innafør marin sektor meir attraktiv.

[Les meir...](#)

Livskraft og framtidstru

Tekst til nyhetsartikkel her. Tekst til nyhetsartikkel her. Tekst til nyhetsartikkel her. Tekst til nyhetsartikkel her. Tekst til nyhetsartikkel her.

[Les meir...](#)

"Folkeaukeseminar" i Bulandet og Værlandet

Kort ingresstekst om saka her. Kort ingresstekst om saka her. Kort ingresstekst om saka her. Kort ingresstekst om saka her.

[Les meir...](#)

Dugnad ga superbred-bånd

Kort ingresstekst om saka her. Kort ingresstekst om saka her.

[Les meir...](#)

Bygdeutviklar i Nordland -bok om næringsutvikling og bygdeoptimisme

Kort ingresstekst om saka her. Kort ingresstekst om saka her.

[Les meir...](#)

Nyheiter frå distrikta

(21.april 2009) Lokalmobilisering skapte ny møteplass
(21.april 2009) Fimbul Jostedal as – den perfekte knoppskytingal
(21.april 2009) Nordmenn og innflyttere med sans for tradisjon og nyskaping
[Fleire...](#)

Kampanjefelt

Tekst til kampanjen kjem her. Dette kampanjefeltet er opsjon og kan visast ved høve. Tekst til kampanjen kjem her. Dette feltet er opsjon og kan visast ved høve.

[Les meir...](#)

Seminar og konferansar

Open årskonferanse om fjellpolitikk
Tynset 4.-5. juni

Landskonferansen for stedsutvikling
Florø 12.-14.oktober

Nasjonal konferanse om regionale og lokale landskapsparke
Stalheim hotell 12.-13.mai

Frøyakonferansen - innovasjon og kreativitet med smak av sjøl
Frøya 8.mai

[► Fleire...](#)

Distriktsbloggen

Berre brød og bensin?
24.mai 2009

Ein rikshomse med hatt
15.mai 2009

Puddar er power
12.mai 2009

[► Fleire...](#)

Vi samler erfaringer & fakta

Bli med å bygge kunnskapsbasen for distrikta her på distriktsenteret sine sider.

[► Gå til kunnskapsbasen](#)

Eks: Følge og dele erfaringer fra BLEST

Hovedmålet for BLEST er å bistå kommunen i å gjøre steder mer attraktive som bosettingssted for folk i ulike aldersgrupper og som lokaliseringssted for bedrifter.

Gjenreisningsbyene "Nettverk for utvikling"
Namsos, Steinkjer, Åndalsnes,
Kristiansund og Molde

Rosendal i Kvinnherad kommune i Hordaland

Lindås og Voss kommune i Hordaland

Sand i Suldal kommune i Rogaland

Borhaug (Vestbygda) i Farsund kommune i Vest Agder

Finnsnes i Lenvik
kommune i Troms

Breivikbotn i Hasvik kommune i Finnmark,

Birtavarre i Kåfjord kommune i Troms

Leland i Leirfjord kommune i Nordland

Berkåk i Rennebu kommune i Sør-Trøndelag

Løten kommune i Hedemark

Holmestrand kommune i Vestfold.

Birketveit i Iveland kommune i Aust Agder

Eks: Følge og dele erfaringer fra pilotprosjekt i småsamfunnssatsinga

Småsamfunnssatsinga til KRD er ei fleirårig satsing for utvikling av småsamfunn.

Satsinga har særleg fokus på:

- gode tenester og velferdstilbod
- attraktive lokalsamfunn og
- næringsutvikling

"Ungdomssatsing i Nordkyn"

"Internship"

Samspel
forvaltning,
næringsliv, frivillig
sektor, innbyggjarane

"Bygdebutikken som samfunnsutviklar i Andøy"

"Fablab- Høylandet"

"Moderne buløysingar på bygda"

"HopplID Program for entreprenørskap"

"Agro Business Park"

"Breiband - katalysator for regional utvikling i grendene"

"Folgefonnlandsbyen Jondal"

"Hyttefolk i Tinn og Vinje"

"Lys i alle glas"

"Ungdommens kompetansehus"

Viktig å se på læring fra tidligere satsinger

Suksessfaktorer

- Mobilisering
- Forankring
- Eierskap
- Tydelige og realistiske mål
- Handlingsplan med milepeler
- Avklare roller
- Kobling mot andre prosjekter
- Formidling av aktivitet og resultater

Vellykket lokal utviklingsarbeid er avhengig av medvirkning og mobilisering

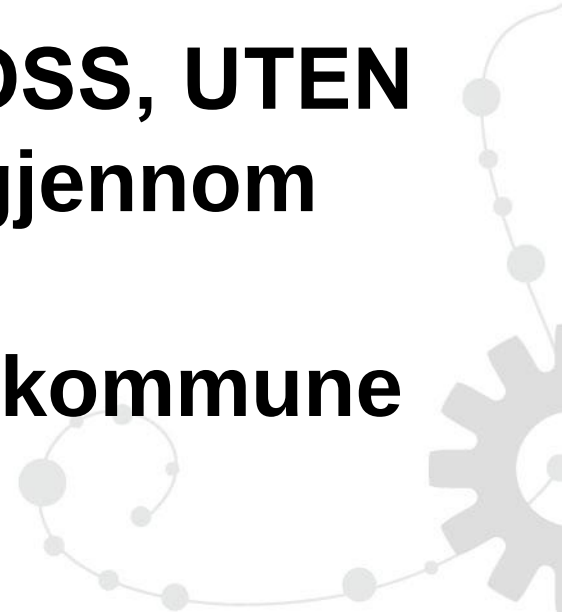
**” Med mobilisering mener vi aktivisering
og samling av folket for å fremme
kollektiv og individuelle handlinger”
Ref. Jørgen og Roar Amdam**

Pkt 4.6 : ”Det er sentralt at barn, ungdom og unge voksne tas tidlig med i prosessene, og at man tør bevege seg inn på deres arenaer og tar i bruk deres metoder”.

UTSAGNET ”INGENTING OM OSS, UTEN OSS , bør gå som en rød tråd gjennom alle samfunnstiltak.

Fylkesplan for Nordland fylkeskommune

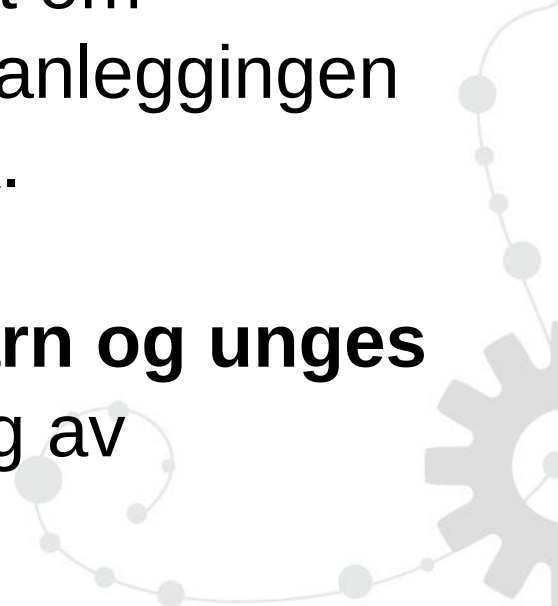

Den nye Plan- og bygningsloven – Plandelen

1-1. *Lovens formål*

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak.

Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Metoder for mobilisering:

Verksteder og idedugnader

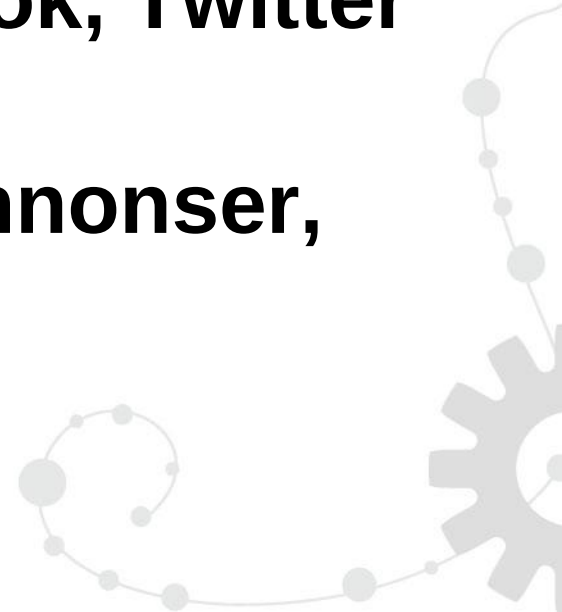
Høring

Spørreundersøkelser

**Bruk av sosial medier; Facebook, Twitter
o.l**

**Info via e-post, hjemmeside, annonser,
brev**

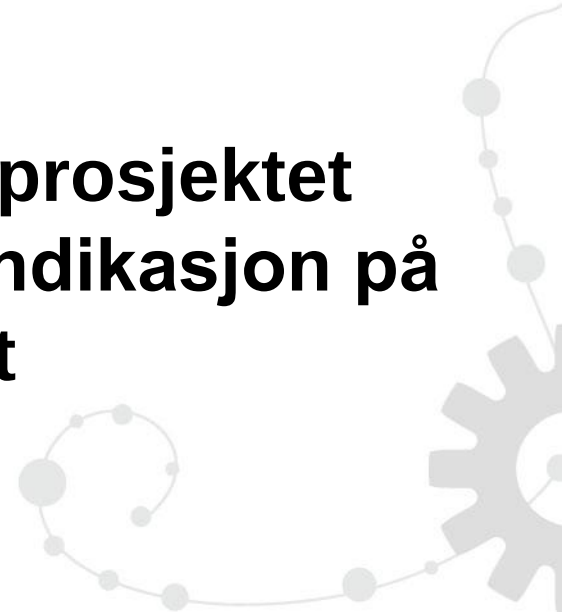
Samspill med media

Aktiv deltaking og engasjement = tilhørighet

"Hvis du deltar tar du sjansen på å tape. Hvis du ikke deltar er du garantert å tape": Jessi Jackson til Barak Obama

**Innspill fra ungdom som var med i prosjektet
"Et nytt håp for Inndyr" er en klar indikasjon på
at medvirkning gir bedre tilhørighet**

Eksempel Hasvik kommune

Sand i Suldal kommune, Rogaland

- Stedsutviklingsprosjekt innenfor BLEST med mål om å lage et attraktivt sentrum for fastboende og besøkende
- Har hatt stor fokus på bred medvirkning og har brukt nye arbeidsmetoder som ” Barnebygg 2007”, hva slags bygg barna ville ha på torge,t og film work shop med 10.klasse

Helhetlig satsing i Kåfjord

Utvikling med stor grad av medvirkning

Geoturisme

Satsing på arkitektur

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN !

**Distriktssenteret
Steinkjer, Alstahaug og Sogndal**

post@kdu.no

481 68280

www.distriktssenteret.no